

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి శ్రీ కె. సురేందర్
క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం.3693/2019

ఉత్తర్వు:

1. నెగోషియబుల్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ చట్టం (సంక్షిప్తంగా, 'చట్టం') సెక్షన్ 138 కింద నేరానికి సంబంధించి VIII స్పెషల్ మెజిస్ట్రేట్, హస్థినాపురం, రంగారెడ్డి జిల్లా కోర్టులోని CC.No.1/2018లో పిటిషనర్లు/A1 మరియు A2లకు వ్యతిరేకముగా ఉన్న చర్యలను రద్దు చేయడానికి ఈ క్రిమినల్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది.
2. 2వ ప్రతివాది/ఫిర్యాదుదారు "క్రాఫ్ట్ పేపర్" తయారీ వ్యాపారంలో ఉన్నారని ఫిర్యాదులో ఆరోపించబడింది. వ్యాపార సామాగ్రిని సరఫరా సమయంలో చెల్లించాల్సిన బకాయిలకు సంబంధించి, శ్రీ వెంకట సాయి ప్యాకేజింగ్ ఇండస్ట్రీస్ అనే సంస్థ ఫిర్యాదుదారుని పేరు మీద అనుకూలంగా మూడు చెక్కులను జారీ చేసింది.
3. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ, చెక్కులు భాగస్వామ్య సంస్థ ద్వారా జారీ చేయబడిందని, కానీ భాగస్వాములను మాత్రమే నిందితులుగా పరిగణిస్తున్నామని, భాగస్వామ్య సంస్థ అయిన శ్రీ వెంకట సాయి ప్యాకేజింగ్ ఇండస్ట్రీస్ కాదని పేర్కొన్నారు. క్రిమినల్ ఫిర్యాదులో 'సంస్థ'ను పక్షముగా చేయడంలో విఫలమైతే, సంస్థకు బాధ్యత వహించే వ్యక్తులపై ఫిర్యాదును కొనసాగించలేము.
4. అనీతా హడా & ఇతరులు వర్సెస్ మెస్సర్స్ గాడ్ ఫాదర్ ట్రావెల్స్ & టూర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ & మరొకరు¹ కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పుపై న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు. హిమాన్సు వర్సెస్ బి. శివమూర్తి & మరొకరు² కేసులో కూడా న్యాయవాది సుప్రీంకోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు.
5. మరోవైపు, ఫిర్యాదుదారుడి తరపున హాజరైన న్యాయవాది, భూపేష్ రాథోడ్ వర్సెస్ దయాశంకర్ ప్రసాద్ చౌరాసియా³ మరియు మరో ముగ్గురి కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు, దీనిలో ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు వచ్చింది:

¹ CDJ 2012 SC 309

² CDJ 2019 SC 257

³ (2022) 2 Supreme Court Cases 355

"21. పైన పేర్కొన్న ఫిర్యాదు యొక్క ఫార్మాట్‌ను పరిశీలిస్తే, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ కంపెనీ తరపున ఫిర్యాదు చేసినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. కంపెనీ పేరును ముందుగా వివరించి, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ద్వారా దావా వేసే ఫార్మాట్ ఉండవచ్చు, కానీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ పేరును ముందుగా పేర్కొనడం వల్ల కంపెనీలో ఉన్న పదవి తర్వాత ఆ పదవిని పేర్కొనడం వల్ల ప్రాథమిక లోపం ఉండకూడదు."

6. ఫిర్యాదుదారుడి తరపున హాజరైన న్యాయవాది, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఫిర్యాదు దాఖలు చేయడానికి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ పేరు మరియు కంపెనీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్‌గా ఆయన వివరణను తప్పుగా గుర్తించనప్పుడు, ప్రస్తుత ఫిర్యాదులో కూడా భాగస్వాముల పేర్లు ప్రస్తావించబడ్డాయని వాదించారు. అయితే, వివరణ శ్రీ వెంకట సాయి ప్యాకేజింగ్ ఇండస్ట్రీస్ భాగస్వామిగా వెల్లడిస్తుంది. పిటిషనర్లను శ్రీ వెంకట సాయి ప్యాకేజింగ్ ఇండస్ట్రీస్ భాగస్వాములుగా వర్ణించడానికి చెప్పిన కారణంతో, కంపెనీని కూడా ఫిర్యాదులో నిందితుడిగా చేర్చారని ఊహించాలి. దీని ప్రకారం, పిటిషన్‌ను కొట్టివేయాలి.

7. నెగోషియబుల్ ఇన్స్యుమెంట్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 141 ప్రకారం, కంపెనీ/సంస్థ తరపున చెక్కు డ్రా చేయబడితే, ఆ కంపెనీ/సంస్థ యొక్క చెక్కు చెల్లకపోతే, దానికి బాధ్యత వహిస్తుంది. అంతేకాకుండా, కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాలకు మరియు నిర్వహణకు బాధ్యత వహించే ప్రతి వ్యక్తిని కంపెనీ/సంస్థతో పాటు పరోక్షంగా బాధ్యత వహించేలా చేయవచ్చు.

8. పైన పేర్కొన్న తీర్పులలో అంటే **అనీతా హడా కేసు** మరియు **హిమాన్సు కేసు** (సుప్రా)లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు, కంపెనీ/సంస్థను నిందితుడిగా చేర్చకపోతే, రోజువారీ వ్యవహారాలకు బాధ్యత వహించే ఇతర వ్యక్తులను, కంపెనీని నిందితుడిగా చేర్చకుండా ప్రాసిక్యూట్ చేయలేమని తీర్పు చెప్పింది.

9. **భూపేష్ రాథోడ్ కేసు** ఆధారంగా ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది చెప్పిన సారూప్యతను అంగీకరించలేము. పిటిషనర్లు భాగస్వామ్య సంస్థలో భాగస్వాములు అనే కారణంతోనే కంపెనీ నిందితుడిగా చేర్చబడిందని అర్థం కాదు. ఒక సంస్థగా సంస్థ/కంపెనీని విడిగా నిందితుడిగా గుర్తించాలి. అప్పుడే భాగస్వాములు లేదా డైరెక్టర్లను పరోక్షంగా బాధ్యులుగా గుర్తించవచ్చు. భూపేష్ రాథోడ్ కేసు (సుప్రా) తీర్పులో, కంపెనీ తరపున దాఖలు చేయబడిన ఫిర్యాదును విచారిస్తున్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు, మొదట మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ పేరును పేర్కొనడంలో మరియు ఆ తర్వాత ఆయనను కంపెనీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్‌గా అభివర్ణించడంలో తప్పుగా భావించలేదు. అదే వాదనను

నిందితుల కేసులలో వర్తింపజేయలేము నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 141 ప్రకారం ఒక కంపెనీని ప్రాసిక్యూట్ చేయాలి మరియు బాధ్యులైన ఇతర వ్యక్తులను పరోక్షంగా బాధ్యులుగా చేయాలి. భాగస్వామ్య సంస్థను పక్షముగా చేయకుండా బాధ్యులను మాత్రమే ప్రాసిక్యూట్ చేయడం వల్ల ఫిర్యాదు చెల్లదు.

10. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, పిటిషనర్లు విజయం సాధించారు మరియు పిటిషనర్లు / A1 & A2ల పై CC.No.1/2018 లోని VIIIవ సెక్షన్ మెజిస్ట్రేట్, హస్థినాపురం, రంగారెడ్డి జిల్లా కోర్టులోని ఉన్న చర్యలు ఇందుమూలంగా రద్దు చేయబడ్డాయి.

11. క్రిమినల్ పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది.

శ్రీ కె.సురేందర్, న్యాయమూర్తి

తేదీ : 20.12.2023

గమనిక: LR కాపీని గుర్తించాలి.

kvs